

Projekt
Stanowisko
Zgromadzenia Ogólnego
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 20 czerwca 2024 r.

w sprawie zmian w przepisach prawa oświatowego

Zgromadzenie Ogólne Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, zrzeszającego 158 gmin i powiatów z obszaru województwa śląskiego, apeluje o wprowadzenie zmian w przepisach oświatowych, które usprawnią realizację zadań oświatowych przez samorzady lokalne oraz pozwolą na oszczędność środków publicznych. Proponujemy w związku z tym m.in. poniższe zmiany:

1. Przywrócenie możliwości przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora jednostki oświatowej przez organ prowadzący, bez konieczności przeprowadzania procedury konkursowej.

Proponuje się, aby w ustawie Prawo oświatowe, w art. 63 wprowadzić ust. 24, w brzmieniu:

24. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 21, organ prowadzący, po zasięgnięciu opinii rady szkoły lub placówki i rady pedagogicznej, w uzgodnieniu z kuratorem oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki, o której mowa w art. 2 pkt 8, dla uczniów szkół artystycznych - z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może przedłużyć powierzenie stanowiska na kolejne okresy wymienione w ust. 21. Wymogu uzgodnienia z kuratorem oświaty nie stosuje się w przypadku szkół i placówek, o których mowa w art. 8 ust. 5.

Przepis w powyższym brzmieniu zawarty był w art. 36a ust. 14 ustawy o systemie oświaty, został zniesiony w nowej ustawie Prawo oświatowe.

Przywrócenie możliwości przedłużenia kadencji dyrektora placówki oświatowej w żaden sposób nie wykluczało i nie wykluczałoby przeprowadzania konkursów na stanowiska dyrektorów. Okres 5-letniej kadencji dyrektora pozwala zarówno organowi prowadzącemu jak i organowi nadzoru pedagogicznego ocenić w sposób obiektywny pracę dyrektora w każdym aspekcie pełnionej przez niego funkcji i w przypadkach, gdy spełniałby on wymogi formalne określone w przytoczonym wyżej przepisie, nie ma przeszkód, aby powierzyć mu pełnienie funkcji na kolejne 5 lat, bez konieczności przeprowadzania konkursu.

2. Wprowadzenie potrzebnych zmian w art. 36 ust. 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, które mogłyby znacząco zmniejszyć skalę nieprawidłowości pobrania i wykorzystania udzielonych dotacji oświatowych.

Zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych organ prowadzący przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub placówkę udostępnia dokumentację, o której mowa w ust. 2, oraz listy obecności, o których mowa w art. 26 ust. 3, w terminie 14 dni od dnia zwrócenia się przez osobę upoważnioną do przeprowadzenia kontroli o udostępnienie tej dokumentacji.

Obowiązujące przepisy w zakresie dokonywania kontroli dotacji oświatowych mogą nie zapobiegać zaistnieniu nieprawidłowości w zakresie pobierania dotacji przez przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki. Podmiot kontrolowany dysponuje zbyt długim okresem na przygotowanie dokumentów, a kontrola może obejmować okres 5 lat budżetowych poprzedzających rok budżetowy, w którym jest ona przeprowadzana (**brak możliwości kontroli bieżącego roku budżetowego**).

Organ dotujący powinien mieć nieograniczone narzędzia do kontroli oraz możliwość kontroli roku budżetowego. Taka kontrola roku budżetowego pozwoliłaby na bieżąco eliminować uczniów tzw. „figurantów”, którzy są wykazywani do dotacji, a nie uczestniczą w zajęciach. Wprowadzenie kontroli roku bieżącego, możliwość kontrolowania frekwencji uczniów w szkołach dla dorosłych w dniach odbywania zajęć, wprowadzenie obowiązku natychmiastowego udostępniania dokumentów takich jak: listy obecności, dzienniki zajęć skutkowałoby zmniejszeniem nieprawidłowości w zakresie pobierania dotacji.

Dobrym rozwiązaniem byłoby również wprowadzenie możliwości natychmiastowego wstrzymania dotacji po stwierdzeniu nieprawidłowości w zakresie pobrania czy też wykorzystania dotacji. Obecnie obowiązujące przepisy wymagają wezwania organu prowadzącego do zaprzestania utrudniania kontroli, a następnie przeprowadzenia postępowania administracyjnego i wydania decyzji w tej sprawie.

3. Wprowadzenie zmian w art. 89 ustawy Prawo oświatowe w zakresie sposobu zawiadamiania rodziców uczniów w przypadku likwidacji lub przekształcenia szkoły lub placówki publicznej.

Wprowadzenie takiej zmiany ma na celu urealnienie procedury likwidacji szkoły lub placówki publicznej czy też przekształcenia szkoły lub placówki publicznej. Obecne przepisy ustawy Prawo oświatowe powodują, że w przypadku likwidacji szkoły lub placówki publicznej, jak również przekształcenia szkoły lub placówki publicznej poprzez np. zmianę siedziby, istnieje obowiązek zawiadamiania wszystkich rodziców o takim zamiarze. Organ prowadzący jest obowiązany wykazać się dokumentami potwierdzającymi odebranie takiego zawiadomienia przez wszystkich rodziców uczniów. Brak jednego dowodu potwierdzającego odbiór powiadomienia powoduje, że procedura likwidacji czy przekształcenia jest nieważna. Bezwzględny wymóg doręczania powiadomień powoduje także, że organ prowadzący ponosi znaczne koszty związane z doręczeniami pism zawiadamiających o zamiarze likwidacji lub przekształcenia. Dotyczy to także doręczeń dla rodziców uczniów, którzy mieszkają za granicą. Sposób powiadamiania rodziców uczniów o zamiarze likwidacji czy przekształcenia szkoły lub placówki publicznej powinien być dostosowany do XXI w. W dobie powszechnego dostępu do internetu w procedurze wynikającej z art. 89 Prawa oświatowego, zachowanie zasady skutecznego doręczenia w formie pisemnej jest nieracjonalne. W wielu wypadkach - z uwagi na brak możliwości ustalenia adresu właściwego dla doręczeń - zawiadomienie rodziców jest niemożliwe.

Biorąc pod uwagę rozwój technologiczny i szeroki, a nawet nieograniczony dostęp do informacji, jak i możliwości ich uzyskania proponujemy, aby w przypadku zamiaru likwidacji czy też przekształcenia szkoły lub placówki publicznej organ prowadzący zawiadamiał rodziców poprzez zamieszczenie ogłoszenia na stronach internetowych i BIP jst oraz danej szkoły, w miejscu ogólnodostępnym w siedzibie szkoły lub inny zwyczajowo ustalony sposób. Fakultatywnie zawiadomienie mogłoby nastąpić za pośrednictwem, np. dziennika elektronicznego.

W związku z powyższym, Zgromadzenie Ogólne Śląskiego Związku Gmin i Powiatów wnosi o:

1. przywrócenie możliwości przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora jednostki oświatowej przez organ prowadzący, bez konieczności przeprowadzania procedury konkursowej,
2. wprowadzenie potrzebnych zmian w art. 36 ust. 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, które mogłyby znacząco zmniejszyć skalę nieprawidłowości pobrania i wykorzystania udzielonych dotacji oświatowych,
3. wprowadzenie zmian w art. 89 ustawy Prawo oświatowe w zakresie sposobu zawiadamiania rodziców uczniów o zamiarze likwidacji czy przekształcenia szkoły lub placówki publicznej.